

ZSV – Otázky na nostrifikační zkoušku

1) Člověk jako osobnost

- Definice osobnosti
- Struktura osobnosti (charakter; temperament – dělení podle Hippokrata a Galéna; rysy osobnosti – introverze, extraverze)
- Psychický a fyzický vývoj člověka od početí po stáří (9 vývojových etap)

2) Duševní vývoj osobnosti

- Duševní zdraví a pravidla psychohygieny
- Základní náročné životní situace člověka (stres – eustres, distres, stresor; frustrace, deprivace), jejich příčiny a možnosti řešení
- Konflikty vnitřní a vnější, řešení konfliktů – agresivní, pasivní, asertivní

3) Člověk ve společnosti

- Proces socializace jedince – socializace primární a sekundární, resocializace; sociální role; zvyky a tradice země, odkud pocházíte
- Primární a sekundární společenská skupina; rodina a její vliv na člověka
- Dav a davové chování

4) Sociální vrstvy a sociální vztahy

- Sociální stratifikace – společenské třídy, elita; sociální status; horizontální a vertikální sociální mobilita
- Příčiny a důsledky sociální nerovnosti; situace v zemi, odkud pocházíte
- Sociálně patologické jevy – rozdíl mezi sociální normou, deviací a patologií, příklady sociálně patologických jevů

5) Kultura a komunikace

- Význam slova kultura, hmotná a duchovní kultura, památky UNESCO v ČR
- Masová média, jejich druhy a vliv, cenzura
- Verbální a neverbální komunikace

6) Člověk ve sféře práce, ekonomie a ekonomika

- Význam slov ekonomie, ekonomika, mikroekonomie, makroekonomie
- Rozdíl mezi tržní a centrálně plánovanou ekonomikou
- Trh - nabídka, poptávka, příklad konkurence v tržní ekonomice
- Makroekonomické ukazatele (inflace, mzda, HDP, HNP, nezaměstnanost)

7) Peníze a bankovní systém ČR

- Vznik, vývoj a současné formy peněz, způsoby placení v ČR
- Cenné papíry – akcie, dluhopisy
- Bankovní systém v ČR – ČNB, komerční banky, pojišťovny
- Státní rozpočet ČR – příjmy a výdaje, schodkový a přebytkový rozpočet

8) Právní systém ČR

- Uspořádání právního řádu ČR
- Soustava soudů v České republice
- Příklady právních vztahů, které upravuje občanské, rodinné, trestní a pracovní právo

9) Člověk jako občan státu

- Základní znaky státu, vnitřní a vnější funkce státu
- Typy a formy státu (demokracie, autokracie; republika, monarchie; federální a unitární stát), státní uspořádání ČR
- Vznik a zánik státního občanství

10) Dělbá státní moci a orgány státní moci v ČR

- Dělbá státní moci v ČR – moc zákonodárná, výkonná, soudní
- Orgány a představitelé státní moci v ČR (Poslanecká sněmovna, senát, vláda, prezident, soudy)
- Státní symboly ČR

11) Demokracie a ústava jako právní základ státu

- Znaky demokracie, demokracie přímá a nepřímá
- Volební právo v ČR – rovné, tajné, přímé, všeobecné; většinový a poměrný volební systém v ČR
- Ústava ČR a Listina základních práv a svobod

12) Mezinárodní organizace, jejich vznik a struktura, zapojení ČR

- OSN, NATO, EU – rok a místo vzniku, organizační struktura, cíl;
- Zapojení ČR do OSN, NATO a EU – odkdy je členem, důvod
- Globální problémy, konkrétní příklad globálního a lokálního problému

13) Člověk a počátky filozofie

- Co znamená pojem filozofie, co zkoumá a jakými metodami
- Čím se zabývají základní filozofické disciplíny – ontologie (materialismus, idealismus), gnozeologie, etika
- Počátky antické filozofie: Sokrates, Platón, Aristoteles

14) Středověká a novověká filozofie

- Rozdíl mezi antickým, středověkým a novověkým vnímáním světa
- Vztah víry a rozumu ve středověku; novověk - racionalismus a empirismus
- Významné osobnosti: Tomáš Akvinský, René Descartes, John Locke

15) Etika

- Vysvětlit obsah pojmů - etika, mrav, morálka, svoboda, svědomí, dobro;
- Příklad morálního a nemorálního chování
- Vysvětlit pojem etiketa, příklady pravidel společenského chování v zemi, odkud pocházíte a v ČR

